

Chefer som är läkare lyckas bättre

Hur vi ska ha råd med välfärden i framtiden är en fråga som upptar både politiker och oss som arbetar inom den offentligt finansierade hälso- och sjukvården. Vi har levt med sparbeting i decennier, och om vi blickar framåt ser vi ingen ljusning. Sveriges population blir allt äldre, vilket ställer allt högre krav på vård och omsorg. Allt sunt förnuft säger att ekvationen inte går ihop, och samtidigt är det inte rimligt att kostnadskontroll är ett vanligare samtalstema än patientsäkerhet. Även om vi har ekonomiska ramar är det avgörande att vi kan fokusera på att vården håller bra kvalitet och räcker till alla. Och bäst lämpade att förena det administrativa och det medicinska ansvaret är vi – den medicinska professionen. Den vårdgivare som vill leverera patientsäker och effektiv sjukvård bör placera läkare på chefspositioner. Samhället tjänar på att chefer inom hälso- och sjukvården är läkare.

I konsultföretaget McKinseys rapport »Management in healthcare: Why good practice really matters« är det inte slutsatserna i sig, utan de konkreta beläggen för att chefers professionella bakgrund spelar avgörande roll för resultaten, som är intressanta. Rapporten visar att bra ledarskap korrelerar med bra resultat och att ledarskapet är bättre om cheferna har medicinsk professionell utbildning. Mycket berättigt kan vi läkare säga: »Vad är det vi har sagt i alla år!« Men samtidigt är det viktigt att vi inte slår oss till ro utan att vi fortsätter att samla belägg för att det spelar roll om chefen är läkare. För även om hybridchefen – individen med kunskande inom både management och medicin – inte är ett nytt begrepp, så är det tyvärr ingen självklar chefsprofil i dag. Chefer med medicinsk bakgrund får bättre betyg på sitt ledarskap och visar bättre medicinska resultat. Några exempel på det är lägre mortalitet vid akut hjärtinfarkt, större patientnöjdhet och bättre ekonomi i verksamheten. Slutsatsen är att det helt enkelt lönar sig att chefen har en medicinsk professionell bakgrund.

Bra ledarskap visar sig också korrelera med i hur hög grad »best practice« tillämpas. Den slutsatsen lär knappast ha fått några läkare att höja på ögonbrynen, men det är inte fel att vedertagen kunskap slås fast. En chef med professionell sjukvårdsutbildning har bättre förståelse av verksamheten, har högre trovärdighet och är bättre på att kommunicera med medarbetarna. Han eller hon har förmåga att förstå kliniska problem och har bättre förutsättningar för att implementera nya rön och metoder.

Studien innehåller ytterligare några intressanta

»Slutsatsen är att det helt enkelt lönar sig att chefen har en medicinsk professionell bakgrund.«

slutsatser. Den visar att sjukhus med bra resultat ofta har chefer med medicinsk utbildning och att cheferna på sådana sjukhus har en högre grad av autonomi än cheferna på sjukhus med sämre resultat. Självständighet är viktig i sammanhanget eftersom det är ett stort incitament för att vilja leda. När både de ekonomiska förutsättningarna och övriga ramar för uppdraget är för snäva avstår läkare ofta från att axla chefsuppdraget. Det är logiskt eftersom läkare är fullt kapabla att fatta rationella beslut. Även i utredningen som Sveriges läkarförbund genomförde 2009 angav chefer i hög grad att möjligheten att driva, påverka och utveckla verksamheten var tunga incitament för att bli chefer.

På Sveriges läkarförbunds chefsförenings årsmöte råkade jag hamna i samma soffgrupp som tre driftiga och helt underbara kvinnliga chefer. De diskuterade ivrigt olika aktuella frågor i sitt chefskap. Cheferna var relativt unga, hade solid medicinsk förankring och skinn på näsan. Jag slogs av hur många engagerade och drivande läkare vi har i vår kår som tycker att det är spännande att leda. Med vetskap om hur viktigt det är för en patientsäker och effektiv sjukvård att läkare blir chefer, och med så duktiga och engagerade kolleger på väg upp, bör vi i framtiden få se fler läkare på chefspositioner. Som kollektiv ska vi stödja varandra och se till att vi har läkare som kan bli duktiga chefer i framtiden. Till alla vårdgivare vill jag säga: Vill ni uppnå bra resultat – anställ en läkare som chef! ■

Heidi Stensmyren
förste vice ordförande
i Läkarförbundet
heidi.stensmyren@slf.se